

19. HEINÄKUUTA 2026

LUONTOSELVITYS, UKKOHALLA

JULIA LINERI, YMPÄRISTÖASiantuntija

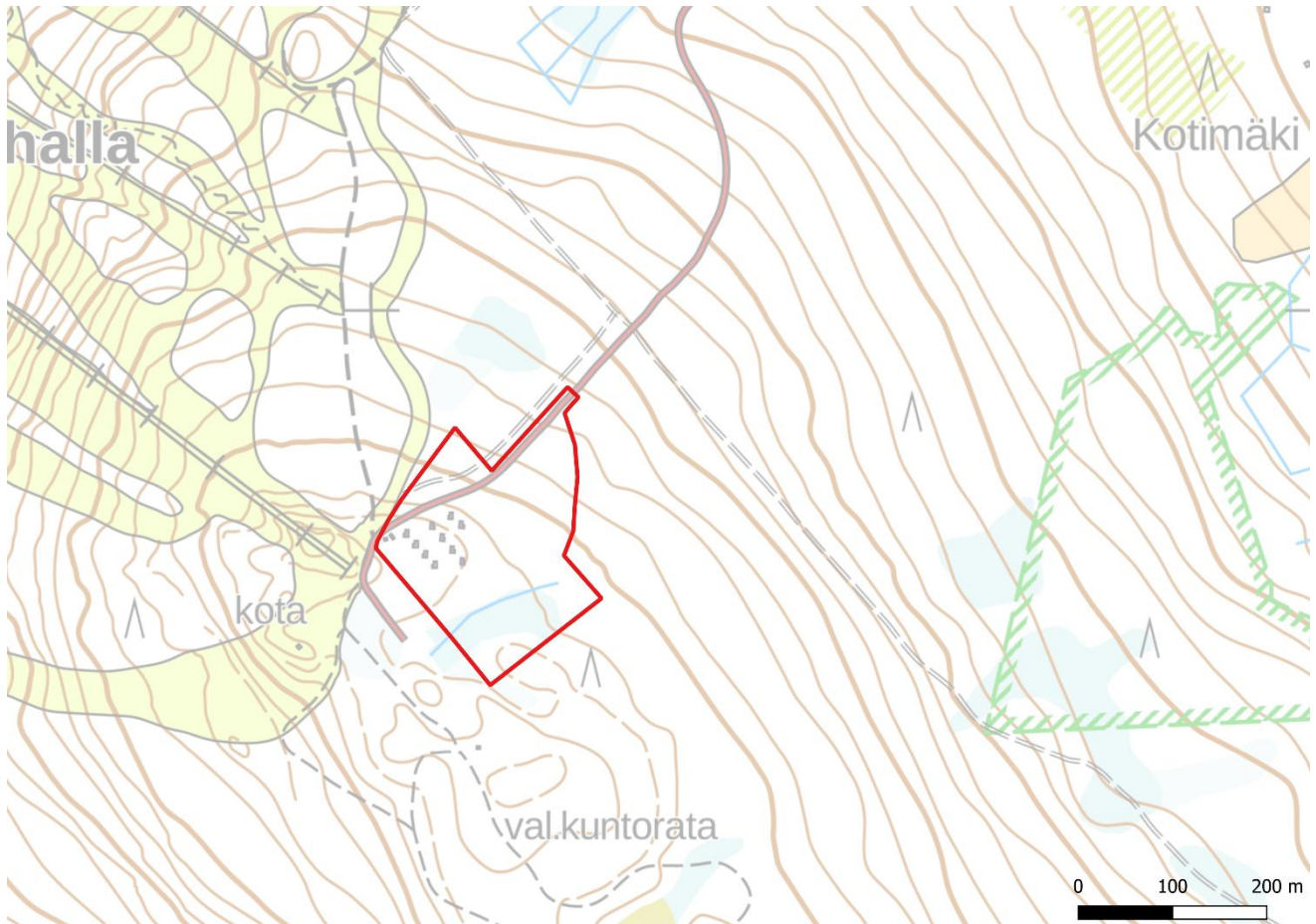
Sisällys

1.	JOHDANTO	3
2.	AINEISTO JA MENETELMÄT	3
3.	KOHTEEN YLEISKUVAUS	5
4.	KASVILLISUUS JA LUONTOTYYPIT	6
5.	LAJISTO	8
6.	JOHTOPÄÄTÖKSET	9
7.	LÄHTEET	10

1. JOHDANTO

Työssä on laadittu luontoselvitys Hyrynsalmen Ukkohallan Saunamaan asemakaavan laajennusta varten. Kaavoitettava alue sijaitsee Ukkohallassa noin 11 kilometrin päässä Hyrynsalmen keskustasta luoteeseen. Kaavoittajana toimii KimmoKaava. Luontoselvitys on tilattu kaavoittajan toimesta.

Kuva 1. Kaavarajaus

Luontoselvityksen maastotyön sekä raportin on tehnyt Julia Lineri, joka on ympäristöasiantuntija (DI ja luontokartoittaja EAT).

2. AINEISTO JA MENETELMÄT

Luontoselvityksen esityönä arvioitiin olemassa olevan paikkatiedon, maastokartta- ja ilmakuvatulkinnan perusteella alustavasti alueen suojelullisista syistä huomioon otettavat luontokohteet.

LUONTOSELVITYS, UKKOHALLA

Maastossa havainnoitiin luontotyyppien kasvillisuuden yleispiirteitä, luonnontilaisuutta ja suojelullisia arvoja. Luontotyytit luokiteltiin Suomen luontotyyppien punaisen kirjan (Kontula & Raunio, 2018), Metsätyypit – kasvupaikkaoppaan (Hotanen ym., 2018) ja Suotyytit ja turvekankaat – kasvupaikkaoppaan (Hotanen ym. 2021) mukaan. Suojelullisesti arvokkaiksi luontotyypeiksi luetaan kohteet, jotka merkittävästi lisäävät alueen luonnonarvoja. Näitä ovat muun muassa Suomen luonnonsuojelulain nojalla suojellut 7 luvun 64 §:n ja 65 §:n luontotyytit, metsälain 10 §:n erityisen tärkeät elinympäristöt, vesilain 2 luvun 11 §:n turvaamat pienvesiluontotyytit, Suomen punaisen kirjan uhanalaiset luonnontilaiset ja luonnontilaisen kaltaiset luontotyytit, ja muuten luontoarvoiltaan arvokkaiksi todetut kohteet (Mäkelä & Salo, 2024). Luonto-oloja tarkasteltiin myös aiempien kaavoitusten yhteydessä laadittujen luontoselvitysten ja muun olemassa olevan aineiston perusteella.

Tarvittaessa havaitut luontotyytit luokiteltiin arvoluokkiin Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi -oppaan mukaisesti (Mäkelä & Salo 2024, luku 7.2). Nämä luokat ovat:

- Luokka 1: Lainsäädännöllä turvatut kohteet
- Luokka 2: Erityisen tärkeät kohteet
- Luokka 3: Monimuotoisuutta turvaavat kohteet
- Luokka 4: Monimuotoisuutta tukevat kohteet

Hankealueella ja sen välittömässä läheisyydessä pesivää linnustoa kartoitettiin soveltaen SYKE:n luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointioppaan suosittelemaa vakiintunutta kartoituslaskentamenetelmää (Koskimies & Väisänen 1988). Kaava-alue ja lähialueet kartoitettiin mahdollisimman kattavasti seuraten kartoituslaskentamenetelmän ohjeistusta.

Taulukko 1. Maastokäyntien ajankohdat ja sääolosuhteet

PVM	KLO	SÄÄ
3.6.2026	5:30-9:00	Pilvinen, +7°C, 2 m/s
4.6.2026	5:30-9:00	Pilvinen, +11°C, 2 m/s
5.6.2026	7:00-10:30	Aurinkoinen, +15°C, 1 m/s

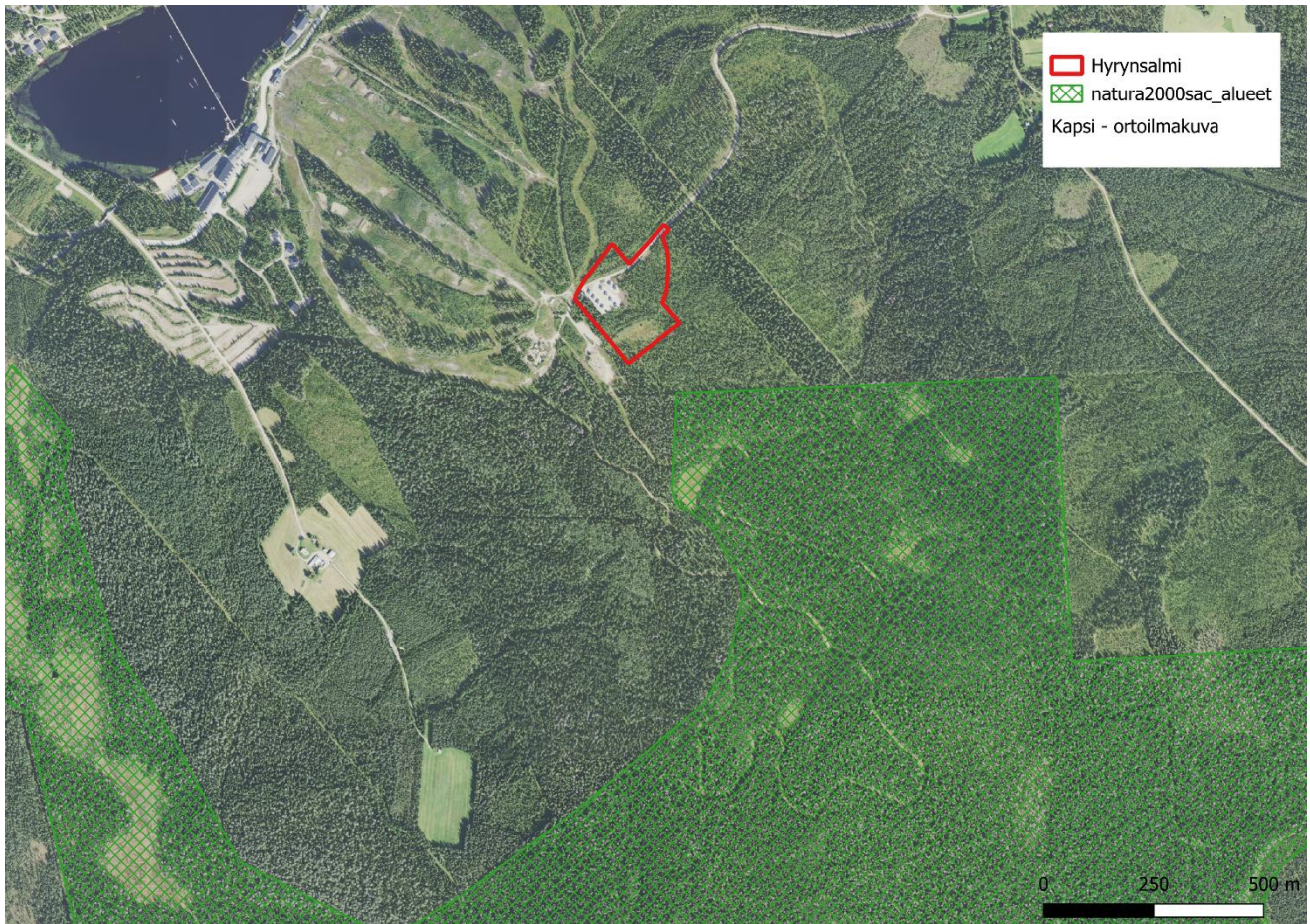
3. KOHTEEN YLEISKUVAUS

Metsäkasvillisuusvyöhykkeiden aluejaossa kaava-alue sijaitsee keskiboreaalaisella Pohjois-Karjala-Kainuu vyöhykkeellä (3b). Suokasvillisuusvyöhykejaossa alue sijaitsee Pohjanmaan aapasuot -vyöhykkeellä (alajaossa Kainuun aapasuot). Eliömaantieteellisessä jaossa alue kuuluu Kainuuseen (Kn).

Kaavoitettavalla alueella sijaitsee olemassa olevia lomarakennuksia. Kaavoitettavan alueen ympärillä on Ukkohallan laskettelukeskuksen rakennelmia sekä luontopolkuja.

Kaava-alueen vieressä sijaitsee Vorlokin Natura 2000-luonnonsuojelualue. Lähimmillään Vorlokin Natura-alue on noin 120 metrin päässä kaava-alueen itäreunasta. Vorlokin Natura-alue on 645 hehtaaria. Alueella vallitsee kuusivaltaiset sekametsät sekä reheviä lehtoja, lähdepurojuotteja ja ravinteisia pikkusoita. Lisäksi alueella on erikoinen rotko luonnonhoitometsässä. Lajisto on runsas koostuen myös uhanalaisista ja huomionarvoisista lajeista, kuten liito-oravasta. Alueella on merkittävä retkeilualue, sillä Ukkohallan laskettelurinne ja valaistut latureitit sijaitsevat vaaran päällä. Lisäksi eteläosassa kulkee UKK-vaellusreitti ja alueella on myös opasteilla merkittyjä maastopyöräily- ja kelkkailureittejä. Näiden lisäksi aluetta sivuavat Syvä- ja Lietejoki ovat suosittuja virkistyskalastuskohteita. (Ympäristö.fi. 2026)

Ukkohallaa lähimmät Natura-alueen luontotypit Vorlokillä ovat luonnonmetsät (9010), jossa myös puustoista suota (91D0). Näiden luontotyyppien edustavuus lähellä Ukkohallaa ovat merkittäviä, johon on myös valtaosa näiden luontotyyppien edustavuus luokiteltu Vorlokin alueella. Lähin vaihettumis- ja rantasuo (7140) on luokiteltu ei merkittäväksi. (Metsähallitus, 2010)

Kuva 2. Vorlokin Natura2000-luonnonsuojelualue

4. KASVILLISUUS JA LUONTOTYYPIT

Tässä luvussa esitetään alueelta löydetyt kasvillisuus- ja luontotyytit. Luontotyytit on luokiteltu Suomen luontotyyppien punaisen kirjan, Metsätyypit – kasvupaikkaoppaan ja Suotyytit ja turvekankaat - kasvupaikkaoppaan mukaan.

Kaava-alue ja läheiset alueet koostuvat pääosin puolukka-mustikkatyytin tuoreesta kankaasta (VMT). Puusto valtaosin varttunutta kuusta ja lehtipuustoa, erityisesti koivua. Rakennetun alueen ja tien reunalla on nuorempaa koivikkoa. Kenttäkerros koostuu pääosin varvuista, erityisesti mustikasta. Vähän esiintyy myös muita tuoreen kankaan lajeja, mutta ruohoja ja heiniä esiintyy vähän.

Kaava-alueella sijaitsee ojitettu rahkaräme (RaR). Rahkarämeellä ojan seurauksena on todennäköisesti muodostunut kitukasvuisen männyn lisäksi kuusta ja koivua. Rämeen kenttäkerros muodostuu kanervasta,

LUONTOSELVITYS, UKKOHALLA

variksenmarjasta ja matalakasvuisesta vaiverosta sekä muuraimesta ja tupasvillasta. Ruskorahkasammal on muodostanut lähes yhtenäisen mättään suoalueelle.

Kuva 3. Tuoretta kangasta

Kuva 4. Suo

Kuva 5. Olemassa olevia rakennuksia

5. LAJISTO

Maastossa ei tehty runsaasti lajihavaintoja. Pesimälinnuston osalta äänessä olivat peippo, pajulintu, metsäkirvinen, kirjosiippo, punakylkirastas ja laulurastas, jotka edustavat tavanomaista metsälintulajistoa. Maastossa ei huomattu suurien petolintujen pesiä tai muita mahdollisia pesä- tai jälkihavaintoja. Petolintujen pesiä ja reviirejä ei ollut myöskään tiedossa olemassa olevissa aineistoissa.

Koko kaava-alueelta ja sen ulkopuolelta haettiin myös Suomen Lajitietokeskukselta ajankohtaiset uhanalaisten lajien esiintymistiedot hankealueelta. Hankealueella ja sen välittömässä läheisyydessä ei esiinny tiedossa olevia huomionarvoisia lajeja tai niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkoja.

Kaava-alueen maastosta ei myöskään havaittu liito-oravien lisääntymis- tai levähdysalueita.

6. JOHTOPÄÄTÖKSET

Työssä on laadittu luontoselvitys Ukkohallan Saunamaan asemakaavan laajennusta varten. Kaava-alue ja läheiset alueet koostuvat pääosin puolukka-mustikkatyypin tuoreesta kankaasta (VMT). Kaava-alueella sijaitsee ojitettu rahkaräme (RaR). Kaava-alueella on jo olemassa olevia lomarakennuksia. Kaavan läheisyydessä on myös Ukkohallan laskettelukeskuksen rakenteita sekä luontopolkuja.

Kaava-alueen vieressä sijaitsee Vorlokin Natura 2000-luonnonsuojelualue. Lähimmillään Vorlokin Natura-alue on noin 120 metrin päässä kaava-alueen itäreunasta. Kaava-alueen laajennuksen vaikutukset ovat pääosin paikallisia, sillä kaava-alueelle rakennetaan lisää loma-asutusta sekä tiestöä. Välillisiä vaikutuksia voi syntyä rakennusvaiheen melusta ja pölystä sekä toiminnan aikana lisääntyvästä kävijämäärästä. Kaava-alueen ja Vorlokin Natura-alueen väliin jää suojaavaa puustoa, jotka voivat minimoida välillisiä vaikutuksia rakentamisen aikana.

Vorlokin Natura-alue on myös merkittävä virkistyskäyttökohde. Ukkohallan asemakaavan laajennus voi lisätä alueen virkistyskäyttöä ja siten kasvattaa Natura-alueeseen kohdistuvaa kävijäpainetta. Lisääntyneellä virkistyskäytöllä voi olla sekä myönteisiä että kielteisiä vaikutuksia. Kasvanut kävijämäärä voi tukea alueen virkistysrakenteiden ylläpitoa ja kehittämistä, mutta toisaalta virkistyskäytön lisääntyminen voi kasvattaa kulumista ja häiriöitä Natura-alueen luontoarvoille, mikäli käyttöä ei ohjata riittävin rakentein ja toimintatavoin.

Etäisyys Natura-alueeseen, alueiden väliin jäävä puustoinen suojavyöhyke sekä vaikutusten paikallinen luonne huomioon ottaen asemakaavan laajennuksesta ei arvioida aiheutuvan Natura-alueen suojeluperusteisiin kohdistuvia merkittäviä heikentäviä vaikutuksia. Välillisten vaikutusten merkittävyyttä tulee hallita muun muassa rakentamisen huolellisella toteutuksella sekä virkistyskäytön ohjaamisella.

Pesimälinnustotarkastelun osalta voidaan todeta alueen pesimälinnuston olevan tavanomaista. Maankäytön muutoksia suunniteltaessa on suositeltavaa huomioida kuitenkin lintujen pesimärauha (huhti-heinäkuu) mm. rakentamisen ja puuston poiston sijoittamiseksi pesimärauhan ulkopuolelle.

Maastotarkastelun perusteella arvioidaan, että kaava-alueesta ei vaadita merkittäviä maankäyttöä ohjaavia toimenpiteitä. Kaavan muutoksista aiheutuvat vaikutukset ovat myös luonteeltaan paikallisia, joten luontoselvitykset ovat keskittyneet kaava-alueelle ja sen välittömään lähiympäristöön.

7. LÄHTEET

Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 2: luontotyyppien kuvaukset. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö. Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 925 s.

Metsähallitus, 2010. Vorlokin Natura 2000 -alueen hoito- ja käyttösuunnitelma.

Mäkelä, K. & Salo, P. 2024. Luontoselvitykset ja luontovaikutusten arviointi. Opas tekijälle, tilaajalle ja viranomaiselle. 2. korjattu painos. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö. Helsinki. Suomen ympäristökeskuksen raportteja 43/2023. 374 s.

Ympäristö.fi. 2026. Vorlokki. <https://www.ymparisto.fi/fi/luonto-vesistot-ja-meri/luonnon-monimuotoisuus/suojelu-ennallistaminen-ja-luonnonhoito/natura-2000-alueet/vorlokki>